

Reguleringsmyndigheten
for energi

STATNETT SF
Postboks 4904 Nydalen
0423 OSLO

Vår dato: 13.02.2026

Vår ref.: 202408802-10 Oppgis ved henvendelse

Deres ref.:

Vedtak i tilsyn med tilknytningsplikt

Reguleringsmyndigheten for energi (RME) har gjennomført tilsyn med Statnett sin praktisering av tilknytningsplikten og av plikten til å kreve betaling for nettutredninger og -tilknytninger.

Vår avgjørelse er forhåndsvarslet i en tilsynsrapport av 11. september 2025. Tilsynsrapporten er vedlagt. RME gjør oppmerksom på at vi har gjort mindre språklige endringer i påleggene og endret rettefristen sammenlignet med det som fremgikk av tilsynsrapporten. RME har vurdert at dette ikke krever nytt forhåndsvarsel, jf. fvl. § 16 tredje ledd bokstav c.

1 Vedtak om retting og varsel om tvangsmulkt

RME fatter følgende vedtak:

1. Statnett legger ikke planer for kapasitetsøkning som imøtekommer dagens etterspørsel etter kapasitet i område Midt uten ugrunnet opphold, i strid med NEM § 3-2 fjerde ledd.
2. Statnett legger ikke frem forsvarlig og veiledende tidsplaner for nettilknytning for kunder som står i kapasitetskø i område i område Midt, i strid med NEM § 3-2 fjerde ledd.
3. Statnett har ikke dokumentert at de inngår avtaler om nettutredninger med kunder i område Midt, i strid med forskrift for omsetningskonsesjonærer § 17-5.

For å gjenopprette lovlig tilstand pålegger RME følgende:

1. Statnett skal dokumentere overfor RME at de har startet utredning av konsepter som omfatter nødvendige tiltak for å gi tilstrekkelig kapasitet for å imøtekomme alle modne forespørsler i kapasitetskø i område Midt. Aktuelle tiltak kan være både nettinvesteringer, og driftstiltak som revurdering av DF-kriterier, økt bruk av forbruksfleksibilitet m.m. Statnett skal gi anslag på hvor mye kapasitet tiltakene kan bidra med.

Fristen for retting er 1. desember 2026.

2. Statnett skal dokumentere overfor RME at de har gitt direktekunder og underliggende nettselskap (bestillere) forsvarlige og veiledende tidsplaner for nettilknytning av kunder i kapasitetskø område Midt. Hver forsvarlige og veiledende tidsplan skal – om nettiltak er

E-post: rme@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 22 95 95 95, Internett:
www.reguleringsmyndigeten.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

nødvendig – inneholde forventet tidspunkt for melding og forventet tidspunkt for konsesjonssøknad, i tillegg til forventet tidspunkt for tilknytning av kunden, i tråd med minimumskravene etter forskrift om netregulering og energimarkedet (NEM) § 3-2 fjerde ledd andre punktum.

Fristen for retting er 1. desember 2026.

3. Statnett skal dokumentere overfor RME at Statnett har inngått avtaler om nettutredninger med kunder som venter i Statnetts i område Midt, jf. forskrift for omsetningskonsesjonærer §§ 17-5 tredje ledd jf. § 17-5 femte ledd bokstav c. Dersom det ikke er inngått avtaler i enkelte tilfeller skal dette begrunnes.

Frist for retting er 1. desember 2026.

Hjemmel for påleggene om retting er forskrift om netregulering og energimarkedet (NEM) § 8-1 og forskrift for omsetningskonsesjonærer § 18-1.

RME varsler at vi vurderer å fatte følgende vedtak:

For det tilfellet at våre pålegg om retting ikke blir oppfylt innen rettefristens utløp, vil RME vurdere å ilegge løpende tvangsmulkt fram til forholdet er rettet, jf. energiloven § 10-3, første ledd og forskrift om netregulering og energimarkedet § 8-2. Tvangsmulkten vil bli fastsatt skjønnsmessig.

2 Om tilsynet

Reguleringsmyndigheten for energi i NVE (RME) har gjennomført skriftlig tilsyn av Statnett SF. Tilsynet ble varslet i brev av 16. mai 2024. RME hadde et oppstartsmøte med Statnett 7. juni 2024.

RME har i dette tilsynet fokusert på Statnetts håndtering av tilknytningssaker etter mottak og plassering i kø for tilknytning, inkludert praktisering av bestemmelsene om anleggsbidrag og planlegging og gjennomføring av tiltak som er nødvendig for at kundene kan knyttes til nettet.

For at retten til tilknytning skal være reell for nettkundene må det være fremdrift i sakene. Lang tid fra kunden etterspør kapasitet og til kunden gis tilknytning kan innebære økonomisk tap for kunden og i ytterste konsekvens medføre at prosjekter ikke blir gjennomført. RME mener det er viktig å følge opp at uavklart nettilgang mange år frem i tid ikke forblir et varig usikkerhetsmoment for aktører som etterspør nettilknytning.

Siden 2018 har RME, og NVE, gjennomført flere tilsyn med Statnetts etterlevelse av tilknytningsplikten. Det har i perioden frem til nå vært en kraftig økning i etterspørsel etter kapasitet og antall tilknytningsforespørsler.

Som eier av transmisjonsnettet har Statnett en spesielt viktig rolle i å tilrettelegge for tilknytninger. En del større produksjons- og uttakskunder er direkte tilknyttet transmisjonsnettet. I tillegg vil kunder som tilknyttes i underliggende nett kunne utløse behov for tiltak i transmisjonsnettet. Et viktig formål med tilsynet er å sikre at hensynet til disse aktørene er ivaretatt.

3 Statnetts kommentarer til RMEs forhåndsvarsel av vedtak

Statnett har kommentert RMEs tilsynsrapport i brev av 24. oktober 2025. Vi gjengir hovedpunktene i Statnetts uttalelse her.

3.1 Tilknytningsplikt

Statnett skriver at de er enige i at det formelt sett foreligger brudd på tilknytningsplikten § 3-2 fjerde ledd i NO3.

Statnett skriver at de ser tre aktuelle tiltak for å lukke avvik 1 og 2. Dette er endring av kriterier for driftsmessig forsvarlig-vurderinger, utredning av tiltak for å imøtekomme alle modne forespørsler i kapasitetskø og å søke midlertidig dispensasjon fra NEM § 3-2 fjerde ledd for kapasitetskøen i NO3.

Om endring av kriterier for driftsmessig forsvarlig-vurderinger skriver Statnett at tidligere analyser har vist at det ikke er driftsmessig forsvarlig å tilknytte mer forbruk enn de 2100 MW som er reservert i dagens eller planlagt nett, fordi dette gir risiko for energi- og effektknapphet i NO3. Statnett viser til at systemansvarlig har virkemidler til å håndtere kortvarige situasjoner med effekt- og energimangel. Langvarige situasjoner kan håndteres gjennom forskrift om håndtering av energiknapphet og kraftrasjonering. Statnett skriver at det av hensyn til sluttkundene i NO3 ikke er forsvarlig å tillate tilknytninger som øker risikoen for kraftrasjonering med tvangsmessig utkobling av forbruk.

Statnett skriver videre at de vurderer det som ikke rasjonelt å utrede konkrete netttiltak utover som allerede er utredet og beskrevet i Områdeplan Midt, på grunn av usikker utvikling av forbruk og produksjon i NO3 og i naboområdene.

Statnett skriver at terskelen for å søke om unntak fra tilknytningsplikten er høy, men at de vil vurdere nærmere om det er hensiktsmessig.

Statnett fremholder at den fundamentale utfordringen er knapphet på kraftproduksjon i området, kombinert med stor vekst i forbruksplanene i både Midt-Norge og naboregionene. Statnett skriver at det er urimelig å pålegge Statnett ansvar for å løse en situasjon som baserer seg på virkemidler som er utenfor Statnetts verktøykasse. Statnett skriver at hvis det skal tilrettelegges for mer forbruksvekst enn 2100 MW, som allerede er en betydelig økning, må noen produsere mer kraft.

3.2 Anleggsbidrag

Statnett skriver at de er uenige i RMEs tolkning av når nettkunder kan sies å utløse anleggsbidrag.

Statnett skriver at de ikke er enige i at lovteksten kan tolkes dithen at kunder som er avhengige av et tiltak er anleggsbidragspliktige, når tiltaket er rasjonelt uten kundene.

Statnett skriver at tiltaket «Isfjorden-Istad, ny stasjon Istad» ikke er anleggsbidragspliktig etter Statnetts forståelse av regelverket for anleggsbidrag. Statnett viser til at tiltaket etter deres vurdering er samfunnsmessig rasjonelt uavhengig av enkeltkunder. Statnett skriver at prosjektet er et komplekst tiltak med flere ulike behov og avhengigheter, der forutsetningene har endret seg over tid. Statnett viser til at i fire av sakene i tabell 2 i revisjonsrapporten har kunden falt fra, mens tre står i kapasitetskø for NO3, ett er tilknyttet og ett er også avhengig av Surna stasjon.

Statnett skriver at de forstår det slik at RME har valgt å bruke betegnelsen anmerkning om forholdet, siden Statnett foreløpig ikke har besluttet byggestart for prosjektet, da avtale om anleggsbidrag normalt inngås. Statnett skriver videre at de forstår det slik at dersom Statnett ikke inngår anleggsbidragsavtale og beslutter byggestart, vil RME mene at det foreligger et avvik.

3.3 Betaling for nettutredninger

Statnett skriver at de er uenige i at de har brutt plikten til å kreve betalt for nettutredninger.

Statnett viser til at de har tolket forskriften slik at muligheten til å kreve dekket utredningskostnader er begrenset til tiltak som er utløst av kunden, på samme måte som anleggsbidrag.

3.4 Om frist for retting

Statnett skriver at av avhengig av RMEs endelige vedtak og Statnetts tilnærming til det, kan varslet frist for retting 26. juni 2026 bli vanskelig å overholde. Statnett ber RME om å vurdere en utsatt frist, eller eventuelt åpne for at Statnett etter søknad kan få forlenget fristen.

4 RMEs vurdering av saken

RME viser til vår tilsynsrapport av 11. september 2025 for begrunnelser for avvikene fra regelverket vi har funnet.

Vi redegjør for våre vurderinger av Statnetts uttalelse til RMEs tilsynsrapport her.

4.1 Tilknytningsplikt

RMEs vurdering er at de to avvikene for brudd på NEM § 3-2 fjerde ledd opprettholdes.

Som Statnett belyser i sin uttalelse, er det utfordringer knyttet til de tre relevante tiltakene Statnett har identifisert for å rette avvikene. Like fullt oppstiller NEM § 3-2 fjerde ledd etter RMEs vurdering klare plikter for Statnett. For det tilfelle at Statnett vurderer det som ikke driftsmessig forsvarlig å gi tilknytning, gir tilknytningsplikten Statnett to alternativer; uten ugrunnet opphold å (1) planlegge, søke konsesjon for å investere i nye nettanlegg, eller (2) søke dispensasjon fra tilknytningsplikten.

I tilsynsrapporten varslet RME at vi vurderer å gi Statnett pålegg om å starte nødvendige utredninger for å imøtekomme all etterspørsel som oppfyller relevante krav til modenhet, samt at Statnett skal gi forsvarlige og veiledende tidsplaner til direktekunder og underliggende nettselskap i kapasitetskø i NO3. RME opprettholder de opprinnelig varslete påleggene om retting. RME understreker imidlertid at vi vurderer de to andre alternativene Statnett skisserer som lovlige alternativer for å lukke avvikene.

RME legger til grunn at de tre tiltakene for utbedring Statnett har beskrevet hver for seg eller i kombinasjon vil kunne lukke avvikene. RME legger videre til grunn at det er opp til Statnett å velge det tiltaket, eller den kombinasjonen av tiltak, som Statnett samlet vurderer som mest hensiktsmessig.

Slik RME ser det vil måten Statnett velger å gå frem for å lukke avvikene kunne ha betydning for hva som er rimelige frister for retting. Ettersom hver forsvarlige og veiledende tidsplan skal – om nettiltak er nødvendig – inneholde forventet tidspunkt for melding og forventet tidspunkt for konsesjonssøknad, i tillegg til forventet tidspunkt for tilknytning av kunden, vil dette forutsette at Statnett har kommet langt nok i utredning av konsepter til at kunne tidfeste disse milepælene. RME understreker at tidsplaner for tilknytning skal gis ut fra beste tilgjengelige informasjon, og kan justeres i tråd med ny informasjon.

Frist for retting settes til 1. desember 2026.

4.2 Anleggsbidrag og betaling for nettutredninger

Statnetts uttalelse belyser at Statnett og RME har ulik forståelse av hvordan «utløst-kriteriet» i forskrift for omsetningskonsesjonærer § 16-1 første ledd skal forstås.

Statnett anfører at «utløst»-kriteriet i anleggsbidragsregelverket må forstås slik at tiltak ikke er anleggsbidragspliktig dersom tiltaket er samfunnsmessig rasjonelt uavhengig av enkeltkunder. Til det vil RME bemerke at tiltak i transmisjonsnett ofte vil ha nyttevirksomheter for et samlet kraftsystem, men at det ikke kan få betydning når tiltaket også er nødvendig for å oppfylle tilknytningsplikten. En slik tolkning som Statnett tar til orde for ville medført at investeringer i transmisjonsnett bare unntaksvis hadde vært anleggsbidragspliktig. Det faktum at investeringer i transmisjonsnett kan ha nyttevirksomheter utover for kundene som tiltaket er nødvendig for å tilknytte, blir ivarettatt ved reduksjonsfaktoren.

RME fastholder vår vurdering om at hvorvidt en investering blir «utløst» når kunden blir tilknyttet eller får økt kapasitet, er et spørsmål om tiltaket er nødvendig for å gjøre det driftsmessig forsvarlig å tilknytte kunden eller tillate kapasitetsøkningen. På bakgrunn av dette opprettholder vi avvik knyttet til plikt til å kreve betalt for nettutredninger og anmerkning knyttet til plikt til å kreve anleggsbidrag. Vi viser her til våre vurderinger i tilsynsrapporten.

Frist for retting settes til 1. desember 2026.

5 Varsel om tvangsmulkt

Dette brevet er også et varsel om tvangsmulkt, i tråd med kravene i forvaltningsloven § 16. Hvis nettselskapet ikke følger vedtaket om retting innen fristen, vil vi vurdere å fastsette en tvangsmulkt, jf. energiloven § 10-3 første ledd jf. forskrift om netregulering og energimarkedet (NEM) § 8-2 og forskrift for omsetningskonsesjonærer § 18-1.

Tvangsmulkten vil bli fastsatt skjønnsmessig. Ved utmålingen vil RME vektlegge at Statnett har spart arbeidskostnader ved ikke å planlegge tiltak for å kunne tilknytte kundene i kapasitetskø og ved ikke å gi disse kundene en tidsplan for nettilknytning. Vi vil også legge vekt på at tilknytningsplikten er en helt sentral del av Statnetts ansvars som monopolist og netteier, og at det er av stor betydning for kundene at denne overholdes.

Dere kan uttale dere i spørsmålet om tvangsmulkt senest 10. mars 2026. Hvis dere har ny informasjon til oss eller vil rette opp i de opplysningene vi har fått tidligere, er det viktig at vi får dette før fristen går ut. Hvis ikke vil vi behandle saken ut fra de opplysningene vi allerede har fått.

6 Dere har rett til å klage

Dere kan klage på denne avgjørelsen til Energiklagenemnda innen 3 uker fra vedtaket ble mottatt. Klagen skal sendes til rme@nve.no. Les mer nedenfor hvordan dere klager. Kravene til klagen følger av forvaltningsloven [kapittel VI](#).

7 Har dere spørsmål?

Send e-post til rme@nve.no hvis dere har spørsmål. Husk å oppgi saksnummer i emnefeltet.

Med hilsen

Eirik Eggum

Senioringeniør

Godkjent av Tore Langset
Direktør

Godkjent i henhold til RME sine interne rutiner.

Mottakerliste:

STATNETT SF

Kopimottakerliste:

Orientering om rett til å klage

Hvem kan klage på vedtaket?	Hvis du er part i saken, kan du klage på vedtaket. Du kan også klage på vedtaket hvis du har rettslig klageinteresse i saken.
Hvor skal du sende klagen?	Du må adressere klagen til Energiklagenemnda, men sende den til RME. RMEs e-postadresse er: rme@nve.no . RME vurderer om vedtaket skal endres. Dersom RME ikke endrer vedtaket, vil vi sende klagen til Energiklagenemnda.
Frist for å klage	Fristen for å klage på vedtaket er 3 uker fra den dagen vedtaket kom frem til deg. Hvis vedtaket ikke har kommet frem til deg, starter fristen å løpe fra den dagen du fikk eller burde ha fått kjennskap til vedtaket. Det er tilstrekkelig at du postlegger klagen før fristen løper ut. Klagen kan ikke behandles dersom det har gått mer enn 1 år siden RME fattet vedtaket.
Du kan få begrunnelsen for vedtaket	Hvis du har fått et vedtak uten begrunnelse, kan du be RME om å få en begrunnelse. Du må be om begrunnelsen før klagefristen løper ut.
Hva skal med i klagen?	Klagen bør være skriftlig. I klagen må du: <ul style="list-style-type: none">- Skrive hvilket vedtak du klager på.- Skrive hvilket resultat du ønsker.- Opplyse om du klager innenfor fristen.- Undertegne klagen. Hvis du bruker en fullmektig, kan fullmektigen undertegne klagen. I tillegg bør du begrunne klagen. Dette betyr at du bør forklare hvorfor du mener vedtaket er feil.
Du kan få se dokumentene i saken	Du har rett til å se dokumentene i saken, med mindre dokumentene er unntatt offentlighet. Du kan henvende deg til RME for å få innsyn i saken.
Vilkår for å gå til domstolene	Hvis du mener vedtaket er ugyldig, kan du gå til søksmål. Du kan bare gå til søksmål dersom du har klaget på RMEs vedtak, og klagen er avgjort av Energiklagenemnda som overordnet forvaltningsorgan. Du kan likevel gå til søksmål dersom det har gått 6 måneder siden du sendte klagen, og det ikke skyldes forsømmelse fra din side at klagen ikke er avgjort.

Sakskostnader

Dersom RME eller Energiklagenemnda endrer vedtaket til din fordel, kan du søke om å få dekket vesentlige og nødvendige kostnader. Du må søke om dette innen 3 uker etter at klagevedtaket kom frem til deg.

Denne forklaringen er basert på forvaltningslovens regler i §§ 11, 18, 19, 24, 27 b, 28, 29, 31, 32 og 36.